

SOCIOLOGISK INSTITUT
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Kandidatundersøgelsen, 2005

**Erhvervssigte, jobsøgning og beskæftigelse blandt
kandidater dimitteret fra Sociologisk Institut i perioden
1994-2005**

ØSTER FARIMAGSGADE 5, BYG. 16

POSTBOKS 2099

1014 KØBENHAVN K

studievejledning@sociology.ku.dk

www.sociology.ku.dk

Indholdsfortegnelse

Kandidatundersøgelsen, vinteren 2005	3
1. Vejen til det første job	4
1.1 Et flertydigt erhvervssigte.....	4
1.2 Praktiske erfaringer under studiet.....	5
Udlandsophold.....	6
Projektorienterede forløb	6
Studiejob	7
2. Det første job.....	8
2.1 De sociologiske kandidater får hurtigt et job.....	8
Jobsøgningen.....	9
Arbejdssted og jobtype	10
2.2 De faglige kvalifikationer og de personlige kompetencer.....	12
Studierelevant arbejde, projektorienteret forløb og udlandsophold	12
3. Afsluttende og perspektiverende bemærkninger	13
Uddannelsesvalget	13
Under uddannelsen.....	13
Overgangen fra studie til arbejdsliv	14
4. Liste over praktik- og arbejdssteder.....	15
Praktiksteder.....	15
Arbejdssteder.....	16
5. Litteratur	17

Kandidatundersøgelsen, vinteren 2005

I vinteren 2004/5 gennemførte Synlighedsudvalget på Sociologisk Institut en omfattende spørgeskemaundersøgelse blandt de færdiguddannede kandidater. Udvalget ønskede blandt andet at undersøge, hvor lang tid der går, før sociologerne får deres første arbejde, hvor de får arbejde og hvilke kanaler de bruger i jobsøgningen.

Af de omkring 130, som var færdiguddannet efter studiets genåbning i 1994, valgte 81 at besvare spørgeskemaet, hvoraf 76 procent var kvinder og 24 procent var mænd.¹ På grund af det relative lille antal respondenter, er der ikke tale om en undersøgelse med et solidt statistisk grundlag.² Men da Synlighedsudvalget håber at kunne udvide datamaterialet i de kommende år, vil der i fremtiden både blive mulighed for et bedre statistisk grundlag og mulighed for at spore ændringer over tid.

Som følge heraf er konklusionerne fra kandidatundersøgelsen i denne første omgang et stillbillede af de sociologiske kandidater, som er dimitteret efter Sociologisk Instituts genåbning i 1994.

Planlægningen og udførelsen af denne undersøgelse er udarbejdet af studerende og fastansatte på Sociologisk Institut. Instituttets tidligere Web-master, Morten Rømer, har udarbejdet en web-baseret dataindsamlingsprocedure som blev brugt i forbindelse med dataindsamlingen og cand.scient.soc. Anja Dahl har udarbejdet nærværende rapport og har i den forbindelse haft nyttige diskussioner med Lektor Anders Holm, Sociologisk Institut.

---

¹ Denne kønsfordeling afviger ikke fra ”1. semesterundersøgelsen for nystartede studerende 1999-2005”, der viser at kønsfordelingen på Sociologi varierer mellem en årgang med 73 procent kvinder og 27 procent mænd og en årgang med 59 procent kvinder og 41 procent mænd. Det skal i øvrigt bemærkes, at de årgange, hvor procentandelen af mænd er størst er for årgang 2002-3.

² På grund af de få observationer, er der udelukkende medtaget tovejs-tabeller i rapporten.

1. Vejen til det første job

Vejen til det første job går ikke altid den lige vej forstået på den måde, at et valg af uddannelse i dag ikke er det samme som at vælge et specifikt jobmål.

1.1 Et flertydigt erhvervssigte

Faggrænserne er i dag blevet blødt mere op, hvilket betyder at stillinger, der tidligere var forbeholdt traditionelle uddannelsesretninger, nu er åbnet op for nye uddannelsesretninger. De faglige kvalifikationer er med andre ord stadig en væsentlig forudsætning for ansættelse, men arbejdsgiverne kigger også på ansøgenes generelle akademiske kvalifikationer og særligt på deres personlige kvalifikationer.³ Denne udvikling medfører, at de studerende i langt højere grad end tidligere skal tage ansvar for, at deres egen studieplanlægning fører til deres ønskede jobmål. Dette forudsætter imidlertid, at de studerende gør sig overvejelser om, hvilket job deres studie kan eller skal føre til.

Kandidatundersøgelsen viser, ikke overraskende, at graden af de sociologistuderendes erhvervsovervejelser stiger hen imod studiets afslutning. Før studiestart overvejer en andel på 30 procent enten ”i høj grad” eller ”i nogen grad” deres erhvervs muligheder, og denne andel stiger til 87 procent lige efter dimission. Aalborg Universitet (AAU) og Roskilde Universitetscenter (RUC) gennemførte i fællesskab i 2002 en tilsvarende kandidatundersøgelse. Denne viser til sammenligning, at omkring 50 procent af kandidaterne fra RUC og AAU før studiestart enten ”i høj grad” eller ”i nogen grad” overvejede, hvilket arbejde deres uddannelse skulle føre til.

Vi spurgte også, om kandidaterne ”ændrede jobmål undervejs i studiet”. Omkring halvdelen havde enten ændret jobmål ”en enkelt gang” eller ”flere gange” under studiet. Vi ved ikke, hvad dette skyldes, men man kan forestille sig, at en del studerende ændrer forventninger eller forestillinger om det at læse Sociologi undervejs i studiet. At den anden halvdel svarede, at de ikke havde ændret jobmål, eller at de ikke husker at have gjort det, kan fortolkes som at de enten har været fast fokuseret på deres jobmål eller at de helt har manglet overvejelser af samme.

De sociologiske kvalifikationer er kendetegnet ved at give en bred og nuanceret indsigt i, hvordan sociale relationer udfolder sig i både små og store grupper af mennesker, organisationer, virksomheder, institutioner, kulturer mv.⁴ Sociologers viden har derfor brede anvendelsesmuligheder, og i den henseende er det ikke overraskende, at en stor andel af de studerende først sent i uddannelsen overvejer, hvad deres uddannelse præcist skal føre til. Det tyder også på, at de studerende påbegynder sociologistudiet uden de store overvejelser af erhvervs muligheder, og at deres studie tid er præget af et flertydigt erhvervssigte.

Kandidaterne er blevet spurgt hvilke kilder, de har brugt under studiet, til at søge information om senere jobs. I forhold til erhvervsvejledning er det interessant at vide, hvor de studerende traditionelt orienterer sig mod arbejdsmarkedet. Lidt mere end 50 procent svarede, at personlige netværk eller studiejob var en vigtig kilde til at søge information om senere job. Omkring 20 procent brugte karrierevejvisere eller fagforeningen til at søge information, og omkring 30 procent angav, at de brugte medierne eller netværk fra specialet, hvorimod lidt under 20 procent brugte

---

³ Aftagerundersøgelsen (2002), Roskilde Universitetscenter og Aalborg Universitet

⁴ ”Hvorfor vælge en sociolog?” (2004), pjece udarbejdet af Synlighedsudvalget

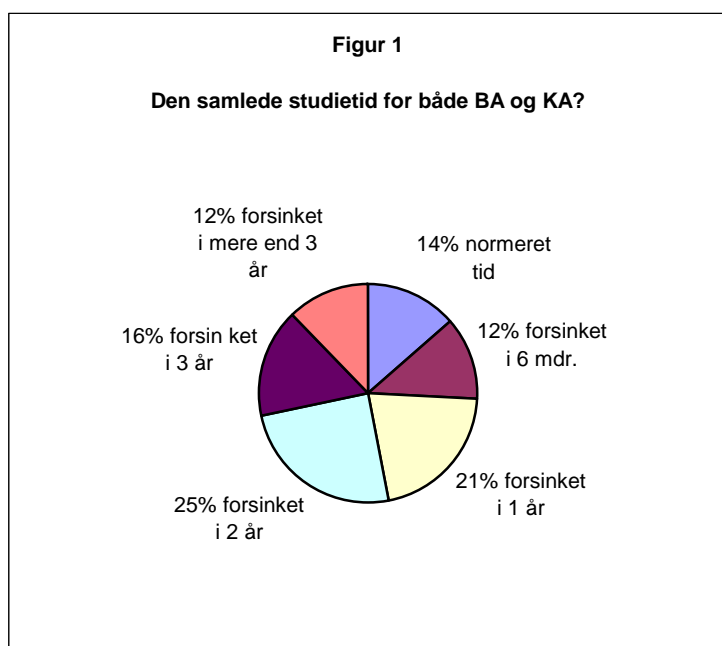
deres netværk fra et projektorienteret forløb.⁵ Studievejledningen, Arbejdsformidlingen, A-kassen eller karrieremesser er sjældent anvendte kilder til yderligere information. Som ”andet” bliver der særligt nævnt jobannoncer i aviser, Internettet eller DJØF-bladet.⁶

For de sociologiske kandidater i undersøgelsen er deres karrierestrategi både før og under studiet præget af et flertydigt erhvervsigte, forstået på den måde, at kandidaterne først sent i uddannelsen gør sig overvejelser om, hvilke erhvervs muligheder de har, når de er færdiguddannet og omkring halvdelen ændrer jobmål en eller flere gange undervejs i studiet.

1.2 Praktiske erfaringer under studiet

Tiden under studiet er præget af forskellige muligheder for at deltage i projektorienterede forløb, studier i udlandet og studierelevant arbejde.

De forskellige valgmuligheder kan være med til at forlænge den samlede gennemførelsestid for den studerende på henholdsvis bachelor- eller kandidatuddannelsen, som tilsammen er normeret til fem år. Kandidatundersøgelsen viser, at langt størstedelen af respondenterne (81 procent) gennemførte deres bacheloruddannelse (BA) på enten normeret tid eller med en mindre forsinkelse på op til seks mdr. Omkring 19 procent var således forsinket med op til 12 måneder på deres BA.

Billedet for kandidatuddannelsen (KA) ser anderledes ud. Her havde kun 19 procent af respondenterne færdiggjort deres KA på enten normeret tid eller med en forsinkelse på op til seks måneder. 40 procent af kandidaterne i undersøgelsen var forsinket med 1 til 1,5 år, omkring 21 procent med 1,5 til 2 år, og de sidste 20 procent var forsinket med mere end 2 år.

Figur 1 viser den samlede studie tid for både BA og KA, som er normeret til 5 år i alt.

Om det er en myte, at de studerende har svært ved at færdiggøre deres speciale kan ikke afvises, men undersøgelsen

viser blandt andet, at studerende som først får et fagligt relevant studiejob på deres KA er forsinket med op til 3 år. Det tyder altså på, at flere studerende vælger at prioritere de praktiske erfaringer med deres fag, frem for at blive færdig med deres KA på normeret tid.

⁵ I henhold til den nye uddannelsesbekendtgørelse, som trådte i kraft den 1. september 2005, er den korrekte betegnelse for praktikophold projektorienterede forløb.

⁶ Bemærk: Til dette spørgsmål har det været muligt at angive flere svar, og svarprocenterne giver derfor ikke 100 procent til sammen.

Udlandsophold

Under studieordningen for både BA og KA har studerende ved Sociologisk Institut mulighed for at tage på et udlandsophold i løbet af studietiden, uden at dette betyder en forlængelse af den samlede studieperiode.⁷ Særligt indenfor de senere år, er der kommet et større fokus på, at internationalisering kvalificerer de studerende til at arbejde i internationale miljøer.⁸ Det Samfundsvidenskabelige Fakultet har eksempelvis sat som mål, at halvdelen af alle fakultetsstuderende skal gennemføre et udlandsophold som et led af uddannelsen.

27 procent af de 81 respondenter har studeret i udlandet i forbindelse med deres studie. Andelen af kandidater, der har læst i udlandet, er større for dem, som har været færdiguddannet i mindre end et år i forhold til de kandidater, der er blevet færdig tidligere. Dette er ikke overraskende, når vi medtager, at mulighederne for at studere i udlandet for studerende på Sociologisk Institut er forbedret væsentligt indenfor de seneste 3-4 år. Man kan derfor også forvente, at omfanget af sociologistuderende, som vælger at tage til udlandet for at studere vil stige.

Der er kun få som tager til Norden for at læse, mens lidt over halvdelen studerer på universiteter i Europa og omkring en tredjedel har været udenfor Europa.

Projektorienterede forløb

Det er muligt via projektorienterede forløb at afløse fag på KA. Et projektorienteret forløb er kendetegnet ved en formaliseret tilknytning til et arbejdssted i en periode, der svarer til 3-6 måneders fuldtidsarbejde.⁹

Formålet med det projektorienterede forløb er primært, at den studerende får mulighed for at prøve sine faglige og personlige kvalifikationer af i en jobnær situation. Den studerende får herved en mulighed for at blive opmærksom på faglige styrker og svagheder, som kan give grundlag for, at man i den sidste del af studiet får dækket ”huller” i ens faglige viden og får uddybet faglige interesser. Herudover er det muligt at indsamle viden til specialet, samt knytte kontakter, der kan være nyttige, både i udarbejdelsen af specialet og i den senere jobsøgning.

Med andre ord skal et projektorienteret forløb gerne forbedre overgangen fra studie til arbejdsmarked. Blandt de 33 procent af kandidaterne, som havde været i et projektorienteret forløb, var dette da også anført som den primære motivation. De ønskede at afprøve deres sociologiske teorier og metoder i praksis, samt forbedre deres jobmuligheder og netværk. Der er også flere, som nævner, at de på den sociologiske kandidatuddannelse har savnet at beskæftige sig med noget mere praktisk relevant, eller at få en afveksling fra livet som studerende.

Kandidatundersøgelsen fra AAU og RUC viser interessant nok, at andelen af studerende på sociologi, der gennemfører et projektorienteret forløb er relativ stor, set i forhold til procentandelen hos kandidater fra RUC og AAU: 20 procent uddannet cand.scient.adm. og 14 procent uddannet

---

⁷ Et udlandsophold kan enten bestå af et ophold på et udenlandsk universitet eller det kan være et decideret praktikophold i udlandet. Hvad det sidstnævnte angår, så hører denne type af udlandsophold ind under projektorienterede forløb i denne undersøgelse.

⁸ Dette bliver blandt andet understreget i Undervisningsministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings redegørelse til Folketinget, april 2004, <http://pub.uvr.m.dk/2004/internationalisering/hel.pdf>

⁹ På Sociologisk Institut er de projektorienterede forløb ikke en obligatorisk del af KA.

cand.scient. fra RUC samt 25 procent af kandidaterne fra AAU har været i et projektorienteret forløb.

Omkring 62 procent af kandidaterne i undersøgelsen har enten studeret i udlandet eller været i et projektorienteret forløb.

Studiejob

Et fagligt relevant studiejob har samme formål som et projektorienteret forløb. Den studerende får kontakt med fremtidige arbejdspladser, de får prøvet deres kvalifikationer af i forskellige jobsituationer, og de får knyttet kontakter på arbejdsmarkedet.

Kandidaterne angav i undersøgelsen omfanget af fagligt relevante studiejobs, arbejdssteder og jobfunktioner. Besvarelsener viser, at alle på nær en enkelt respondent havde et arbejde ved siden af deres studier, og ud af disse angav 90 procent, at dette job var fagligt relevant. Det er videre interessant, at omkring trefjerdedel af kandidaterne fik deres første fagligt relevante studiejob under deres BA.

Vi har tidligere nævnt, at en ulempe ved de fagligt relevante studiejobs er, at de studerende har mindre tid til studier, og herved risikerer at blive forsinket i deres studie. Undersøgelsen viser at hele 70 procent arbejdede enten '12-18 timer' eller 20-25' timer om ugen i gennemsnit, hvilket omtrent svarer til halvtidsstillinger.

For at anskueliggøre, hvor kandidaterne i undersøgelsen havde studierelevant arbejde, kan vi nævne, at en andel på omkring 20 procent af kandidaterne underviste, 17 procent havde arbejde i staten eller i en kommune, og 30 procent af kandidaterne var ansat i et mindre forskningsinstitut eller i en rådgivningsvirksomhed på tværs af den offentlige og private sektor.

Hovedparten af kandidaterne havde i deres studie tid to eller flere studierelevante jobs, og flere havde derudover været enten i udlandet for at studere eller i et projektorienteret forløb.

2. Det første job

I 2002 foretog Aalborg Universitet (AAU) og Roskilde Universitetscenter (RUC) en kandidatundersøgelse og en aftagerundersøgelse af forskellige virksomheders vurdering af kandidater fra AAU og RUC.¹⁰ Et af Formålene med aftagerundersøgelsen var, at identificere virksomhedernes behov for arbejdskraft, og at få deres vurdering af de ”gamle” og nyuddannede kandidater. Endvidere var undersøgelsens mål at vise, hvordan uddannelsernes anvendelighed vurderes i praksis af arbejdsgivere. Aftagerundersøgelsen viser overordnet, at arbejdsgiverne forventer et stigende behov for højtuddannede medarbejdere, hvilket tegner godt for beskæftigelsessituationen for nyuddannede kandidater.

Det er især evnen til at analysere, at udføre projektorienteret gruppearbejde, at tilegne sig ny viden og evnen til at omstille sig, der bliver fremhævet som væsentlige kompetencer på det fremtidige arbejdsmarked. Der er endvidere en tendens til, at kvalifikationer som projektledelse og evnen til at arbejde innovativt i stigende grad bliver efterspurgt i erhvervslivet.

2.1 De sociologiske kandidater får hurtigt et job

De sociologiske kandidater får hurtigt et job. Undersøgelsen viser, at 73 procent af kandidaterne indenfor 6 måneder var ansat i deres første job. I dette tal indgår en andel på 19 procent, som allerede havde et job, inden de afsluttede deres KA. Undersøgelsen understreger desuden, at kandidater der påbegynder jobsøgningen under studiet, hurtigere får job end dem, som først starter efter dimission. Det kan altså godt betale sig at gå tidligt i gang med jobsøgningen.¹¹

Af de 81 kandidater som deltog i undersøgelsen, havde 92 procent haft et job efter de blev færdiguddannet, og for restgruppen på 8 procent, der endnu ikke havde haft et job, var halvdelen blevet færdiguddannet indenfor de sidste 3 måneder.¹² Det er altså hovedparten af de sociologiske kandidater, som havde haft en berøring med arbejdsmarkedet efter deres dimission, og generelt de relativt nye kandidater, der ikke har haft et job endnu.

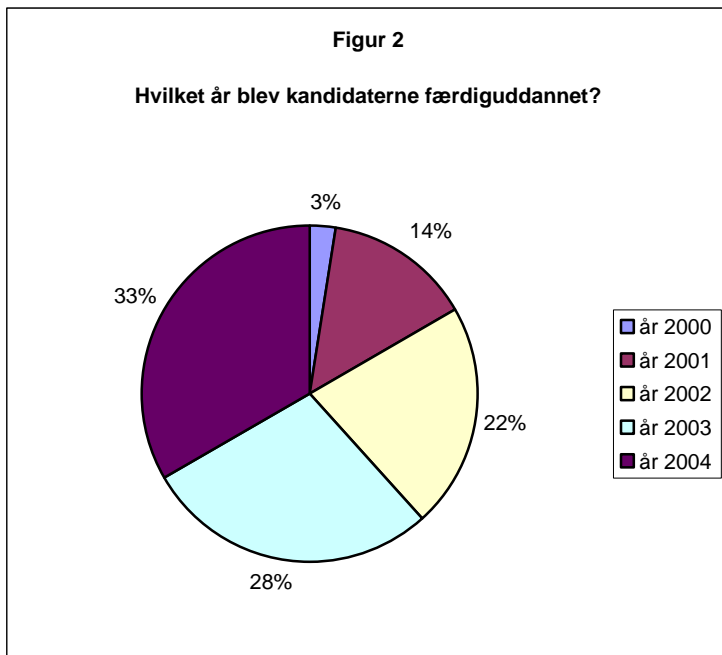
---

¹⁰ Mere end 175 personaleansvarlige og ledere fra offentlige og private virksomheder deltog i en spørgeskemaundersøgelse om deres vurderinger af den højtuddannede arbejdskraft. Spørgeskemaundersøgelsen blev suppleret med kvalitative interviews med personaleansvarlige på over 40 virksomheder. Virksomhederne er repræsentativt fordelt på både små, mellemstore og store virksomheder, ligesom der er virksomheder fra forskellige brancher og fra både det private og offentlige område. Den fulde rapport kan downloades fra følgende link: <http://www.cand.auc.dk/aftager.htm>

¹¹ Vi har ikke svar på, hvornår kandidaterne går i gang med jobsøgningen, hvis de først begynder efter dimission, men efter alt at dømme gælder det for hovedparten af kandidaterne, at de enten har job før dimission eller begynder at søge job umiddelbart efter.

¹² Vi har intet kendskab til frafaldsgruppen, men der kan være en større procentandel af ledige blandt de kandidater, som har undladt at besvare vores spørgeskema. Det kan være nærliggende at antage, at der er enkelte i frafaldsgruppen som ikke har ment, at de kunne bidrage med noget, da de som kandidat ikke har haft et job, hvorfor de har valgt at ignorere vores forespørgsel. Det kan dog også være kandidater som har haft så travlt på deres nye arbejde, at de ikke har kunnet afse tid til at udfylde skemaet.

Mens det således er langt størstedelen, som har haft et første job, var der ved undersøgelsens gennemførelse omkring årsskiftet 2004/5 kun 83 procent af kandidaterne, der stadig var i arbejde.

Den betydelige andel af ledige på dette tidspunkt kan delvist forklares med, at omkring 8 procent lige havde bestået deres sidste eksamen, da undersøgelsen blev gennemført.

Rapporten: "Kandidatundersøgelsen – Hvordan gik det årgang 1999" gennemført af Københavns Universitet (KU) (2003) viser at 92 procent af respondenterne i denne undersøgelse var kommet i arbejde.¹³ 85 procent var i

fuldtidsbeskæftigede og 7 procent i deltidsstillinger. Kandidaterne fra denne undersøgelse var ældre, hvilket vil sige, at de havde været færdiguddannet i 4 år, da de besvarede spørgeskemaet. Til sammenligning var langt hovedparten af kandidaterne i Sociologis undersøgelse nyuddannede (se figur 2), og med det i tankerne er beskæftigelsesituation for de sociologiske kandidater god.

Overordnet viser undersøgelsen, at størstedelen af kandidaterne fra sociologi har haft et arbejde, og at der for mange har været tale om en kontrakt- eller projektansættelse (44 %) frem for en fastansættelse (41 %) ved første ansættelse.¹⁴

Det er altså lidt under halvdelen, som bliver ansat i en fast stilling med det samme, hvilket ikke nødvendigvis betyder, at de er gunstigere stillet end de kandidater, der får en kontrakt- eller projektansættelse. I mindre konsulentvirksomheder er det eksempelvis almindelig procedure, at nyuddannede ikke fastansættes med det samme, men bliver "set an" i forbindelse med et projekt. Dette kan også være et vilkår hos større forskningsinstitutter som eksempelvis Socialforskningsinstituttet (SFI) eller Amternes og Kommuners Forskningsinstitut (AKF).

Jobsøgningen

Undersøgelsen viser også, at jobsøgnings-perioden for kandidaterne er relativ kort, hvilket indikerer, at de sociologiske kvalifikationer kan "stå mål" med de kvalifikationer, som andre samfundsvidenskabelige kandidater tilbyder. Over halvdelen af kandidaterne fik deres første job på baggrund af de første 1-5 ansøgninger, og tendensen til at sociologiske kandidater hurtigt kommer i job, bliver yderligere bekræftet af, at 75 procent fik et job efter første eller anden samtale, og de resterende 25 procent fik et job, inden de havde været til fem samtaler.

¹³ Spørgeskemaet blev sendt til 598 og 499 svarende til 83 procent valgte at medvirke i undersøgelsen.

¹⁴ Derudover kan vi nævne, at de resterende 15 procent af kandidaterne i deres første job havde ansættelse som ph.d. eller forskningsstipendiat, freelance eller akademisk løsarbejde, ansættelse med offentlig støtte eller i vikariat.

Vi spurgte til, hvilke kilder kandidaterne anvendte i deres jobsøgning. Omkring 70 procent svarede, at de havde benyttet sig af stillingsannoncer på Internettet eller i fagbladet. Lidt under 50 procent svarede, at de havde brugt stillingsannoncer i avisen, CV-bank på Internettet, tidligere studiejobs, personlige kontakter udenfor studiet eller havde søgt via uopfordrede henvendelse til arbejdsgivere. Omkring 20 procent angav, at de brugte speciale/projekt kontakter eller kontakter på studiet. Det var sjældent, at kandidaterne anvendte deres projektorienterede forløb, arbejdsformidlingen eller A-kassen i deres jobsøgning eller fik uopfordrede henvendelse fra arbejdsgivere. Omkring 30 procent gjorde brug af fagforeningens tilbud om hjælp til jobsøgningen.¹⁵

Ser vi nærmere på, hvordan kandidaterne fandt deres første job, så er det overraskende, at blot 29 procent af kandidaterne fandt deres job igennem en traditionel stillingsannonce. 29 procent fandt job igennem netværk, og yderligere 31 procent fik job efter en uopfordret henvendelse til eller fra en arbejdsgiver. Da 60 procent af kandidaterne fik deres første job igennem en uformel kanal, bekræfter kandidatundersøgelsen hvor vigtigt et netværk eller egne initiativer er for den efterfølgende arbejdssituation. Dette billede viser sig også i undersøgelsen fra KU (2003), hvor der næsten er en ligelig fordeling mellem de, som fik job via et opslag, og de der fik det ad anden vej. 48 procent fik det således gennem fagblade, aviser eller Internettet og 49 procent via venner, bekendte, tidligere ansættelser/studenterjobs eller ved at de blev headhuntet.

Arbejdssted og jobtype

Figur 3 viser hvor kandidaterne fandt deres første job. Det er her interessant at nævne, at 71 procent af stillingerne lå i den offentlige sektor, mens kun 21 procent af kandidaterne blev ansat i en privat virksomhed.

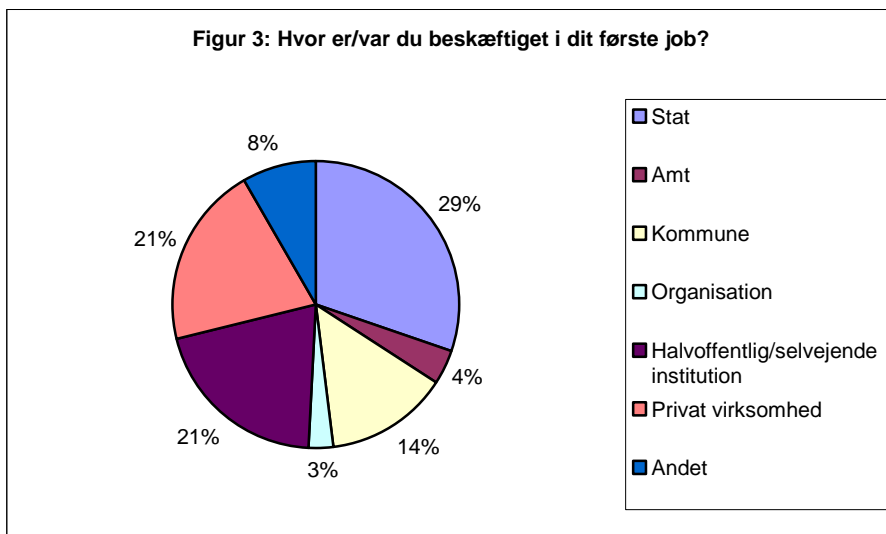
”Aftagerundersøgelsen” fra AAU og RUC (2002) forklarer denne tendens med, at arbejdsgiverne i private virksomheder kan have svært ved at gennemskue anvendelsesmulighederne og relevansen af længerevarende videreuddannelser, som ligger langt fra daglige opgaver og problemer. Dette repræsenterer ikke en entydig tendens. En undersøgelse af DJØF medlemmernes jobmulighed i den private sektor (2002) viser, at der i de seneste ti år har været en markant vækst i antallet af privatansatte DJØF medlemmer, og at der ikke er noget, som tyder på, at væksten stopper.¹⁶ At denne vækst ikke afspejles i Sociologisk Instituts kandidatundersøgelse kan der være flere grunde til. Eksempelvis kan det formodes, at det især er kandidater med nogle års erfaringer, som bliver ansat i den private sektor, eller at sociologiuddannelsen er relativ ny og ukendt her.

---

¹⁵ 91 procent af kandidaterne svarer, at de er medlem af en fagforening, og af dem er 89 procent medlem af DJØF.

¹⁶ http://www.djoef.dk/online/view_SHTML?ID=3648&attr_folder=F

Figur 3: Hvor er/var du beskæftiget i dit første job?

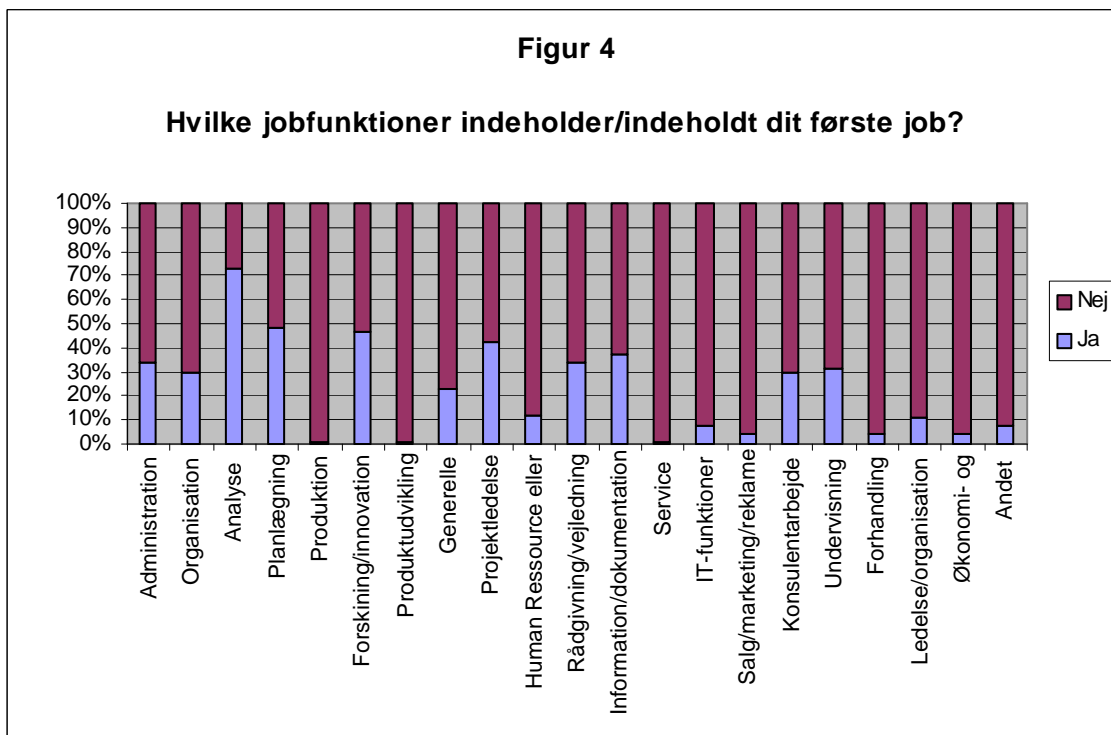

I forlængelse af spørgsmålet om, hvilken sektor kandidaternes første job hørte til, spurgte, hvilke jobfunktioner det første job indeholdt. Som figur 4 viser, er det især analyse, planlægning og innovation som er topscorere.

Derudover varetager en del kandidater også jobfunktioner, der hører under administration, projektledelse, rådgivning/vejledning, information/dokumentation/formidling, konsulentarbejde og undervisning. Da det til dette spørgsmål var muligt at angive flere svar, er der ikke tale om at kandidaterne kun arbejder med eet af de nævnte områder. Under kategorien "Andet" nævnte kandidaterne eksempelvis lønstatistik, lønforhandlinger samt kontakt med borgere.

Figur 4

Hvilke jobfunktioner indeholder/indeholdt dit første job?

2.2 De faglige kvalifikationer og de personlige kompetencer

Vi spurgte kandidaterne, hvad de selv vurderede, var afgørende for, at de fik det første job. For omkring 27 procent af kandidaterne lå det første job i forlængelse af specialet.

40 procent af kandidaterne angav, at jobbet lå inden for uddannelsens traditionelle område og 32 procent svarede, at deres første job lå udenfor det traditionelle område, men fordrede generelle kvalifikationer fra deres videregående uddannelse. I forhold til "Kandidatundersøgelsen" fra RUC og AAU er der en mindre overvægt af kandidater på Sociologisk Institut på Københavns Universitet, som får arbejde udenfor uddannelsens traditionelle område. For både RUC og AAU gælder det, at 25 procent fik job udenfor det traditionelle område, og at henholdsvis 21 og 15 procent får et arbejde i forlængelse af deres speciale.

Respondenterne er også spurgt til, hvad de vil beskrive som deres primære interesseområde på deres overbygning. De har her haft mulighed for at nævne mere end et område. For interesseområder som "arbejdsmarked og organisation", "kultursociologi", "metoder" og "marginalisering" angav omkring 25 procent af kandidaterne, at disse havde været deres primære interesseområder. Ca. 18 procent svarede, at "køn" og "generelle sociologiske problemstillinger" har haft deres interesse og 10 procent svarede, at de havde interesseret sig for "politisk sociologi", "kriminologi" og "sundhed".¹⁷

Vi har endvidere undersøgt, hvorvidt kandidaternes interesseområde hang sammen med, hvilken jobtype der var tale om ved deres første job. Her viser det sig, at henholdsvis 60 og 62,5 procent af de kandidater der havde enten "politisk sociologi" eller "arbejdsmarked og organisation" som interesseområde fik en fast stilling ved første ansættelse. 54 procent af de kandidater der havde "sundhed" som interesseområde fik en fast stilling ved første ansættelse, og det samme gælder for 48 procent af de kandidater, der havde haft "metode" som interesseområde.

Studierelevant arbejde, projektorienteret forløb og udlandsophold

En stor andel af kandidaterne har haft kontakt med virksomheder eller organisationer i forbindelse med deres speciale, et projektorienteret forløb eller i forbindelse med et fagligt relevant studiejob. Kandidatundersøgelsen fra KU (2003) konkluderer i den henseende, at det i lige så høj grad som eksamensbeviset er studiejobbet, som baner vej til det første job for kandidaterne. I Aftagerundersøgelsen foretaget af RUC og AAU peges der også på, at projektorienterede forløb er en vigtig kvalifikation, når kandidaterne søger job.

Når vi undersøger sammenhængen mellem projektorienterede forløb og ansættelse efter afsluttet studie, så viser det sig at knap 92 procent af dem, som var i et projektorienteret forløb havde fået et job. Det tilsvarende tal er 91 procent for dem som ikke havde været i et projektorienteret forløb. Det er således ikke til at se en sammenhæng mellem en hurtigere ansættelse af kandidater fra sociologi,

---

¹⁷ Andre interesseområder, som bliver nævnt af kandidaterne: bysociologi, familie- og barndomssociologi, etniske minoriteter, mediesociologi, ungdomssociologi og miljø og risici. Hvad angår interesseområder som kriminologi og sundhed, kan den manglende interesse for disse skyldes, at Sociologisk Institut ikke har haft mange kurser indenfor disse fagkategorier.

der har været i et projektorienteret forløb og de som ikke har.¹⁸ Dette kan dog hænge sammen med den betydelige andel af kandidaterne (90 procent), der har haft et fagligt relevant studiejob. For de fleste af kandidaterne i denne undersøgelse, har det projektorienterede forløb med andre ord været et supplement til deres studiejob.¹⁹

3. Afsluttende og perspektiverende bemærkninger

I kandidatundersøgelsen fra KU (2003) skrives, at universiteterne må intensivere deres erhvervsvejledning, ikke blot i forbindelse med udslusningen, men hele uddannelsesforløbet igennem, og også i forbindelse med uddannelsesvalget. Konklusionerne i denne undersøgelse skal, som indledningsvist nævnt, betragtes som et stillbillede af de sociologiske kandidater, og kan som sådan bidrage til at sætte fokus på de forskellige områder af erhvervsvejledningen, som kandidatundersøgelsen fra KU peger på.

Uddannelsesvalget

En stor andel af kandidaterne svarede, at de 'slet ikke' eller 'i mindre grad' overvejede de fremtidige erhvervs muligheder, da de startede på Sociologisk Institut. Endvidere oplever studievejlederne ofte, at næsten færdige kandidater har svært ved at sætte ord på, hvilke kompetencer eller kvalifikationer, de har erhvervet igennem den sociologiske uddannelse.

Det kunne i en videreførelse af denne undersøgelse være interessant at inddrage en kvalitativ dimension, der kan afdække, hvilke forestillinger de nystartede studerende har om både studiet og jobmuligheder, således at Sociologisk Institut bedre kan målrette og forbedre vejledningen af mulige ansøgere.

Under uddannelsen

Som tidligere nævnt vil faggrænserne i fremtiden blive opblødte, og det at vælge en uddannelse garanterer hverken en "sikker" ansættelse eller et fastlagt karrieremål. Arbejdsopgaverne er generelt blevet mere komplekse, og selv faglige og meget specifikke kvalifikationer forældes hurtigt. Der stilles store krav til fleksibilitet og tilpasningsevne hos den ansatte og dermed efterspørges i højere grad mere generelle akademiske og personlige kvalifikationer. Det er derfor også den studerende som selv skal tilrettelægge en karriere*strategi* for at nå et specifikt karrieremål.

Med dette i tankerne er det værd at nævne, at mange studerende kan drage stor fordel af at blive bedre til løbende at reflektere over hvilke kvalifikationer, de erhverver sig i de enkelte kurser og på BA og KA som helhed. Hvis man bliver bedre til at vide, hvad man er god til, og hvad man kunne blive bedre til, så giver det bedre forudsætninger for at vælge kurser og styrke sine erfaringer og derved målrette sit uddannelsesforløb mod arbejdsmarkedet. I denne proces kan man også blive mere bevidst om, hvor og hvad man gerne vil arbejde med senere hen. Det betyder med andre ord, at den studerende kan opkvalificere uddannelsen og karrierestrategien uden at føle sig nødsaget til at forlænge studie tiden med flere år for at kunne have tre studierelevante jobs på sit CV.

---

¹⁸ Aalborg Universitet (AAU) og Roskilde Universitetscenter (RUC) har for et par år siden gennemført en lignende kandidatundersøgelse, og her viste der sig et entydigt billede af, at kandidater som har haft kontakt med virksomheder i studie tiden, hurtigere får et job.

¹⁹ Med blot 8 kandidater der ikke har haft et studierelevant job, er det ikke muligt at undersøge sammenhængen mellem det at have et fagligt relevant studie job og typen af det første job eller hvor hurtigt kandidaterne får job.

Det er interessant, at omkring 70 procent af kandidaterne anvendte jobannoncer på Internettet i deres jobsøgning, mens kun 29 procent fik job på baggrund af dette. Yderligere fik omkring 60 procent deres første job igennem en uformel kanal, men det lader ikke til, at kandidaterne indleder jobsøgningen med at trække på deres netværk.

Måske anser nyuddannede kandidater et netværk som et muligt sikkerhedsnet, hvis det viser sig, at de ikke på egen hånd kan finde et job? Er det svært for kandidaterne at kontakte nogen, som de kender, men som de måske ikke har snakket med i et stykke tid? Det kunne i forlængelse af disse spørgsmål være interessant at sætte fokus på, hvordan de studerende opbygger og aktivt bruger et netværk under studiet.

Overgangen fra studie til arbejdsliv

Et vigtigt formål med en kandidatundersøgelse som denne er at kunne forbedre overgangen fra studie til arbejdsliv, ved at en karriere- og erhvervsvejledning kan bygge på et bedre videns grundlag. De adspurgte mente imidlertid at Sociologisk Institut kan og bør lette overgangen fra studie til arbejdsmarkedet på flere måder. Især blev det efterlyst at undervisningen tydeliggøre anvendelsen af sociologi i praksis, og at der skabes et bedre netværk til kommende arbejdsgivere. Kandidaterne udtrykte også ønsker om at Sociologisk Institut arrangerer forelæsninger eller gå-hjem møder omkring sociologiske problemstillinger, og udgiver et nyhedsbrev om forskning og aktiviteter på Instituttet. Langt størstedelen var også interesseret i at Sociologisk Institut afholdt sociale begivenheder for tidligere studerende, eller oprettede et forum for udvekslinger af erfaringer blandt nuværende og tidligere studerende.²⁰

---

²⁰ Lidt under halvdelen af kandidaterne er medlemmer af Dansk Sociologforening.

4. Liste over praktik- og arbejdssteder

I nedenstående har vi medtaget samtlige praktik- og arbejdssteder, som kandidaterne har noteret, da det kan være med til at inspirere og oplyse studerende, der overvejer at tage enten i projektorienteret forløb eller søge fagligt studierelevant arbejde.

Praktiksteder

1. Rådgivningsbrancher på tværs af sektorer:
Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut (AKF), Socialforskningsinstituttet (SFI), Arbejdsmiljøinstituttet (AMI), Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) og Institut for Sundhedsvæsen (DSI), Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA), Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier (FAOS)
2. Avis, radio eller TV
Information
3. Stat og kommune
Kommunernes landsforening (KL), Undervisningsministeriet, Told og Skat og en kommune
4. Amt
Kriminalforsorgen, Psykiatrien Nordjyllands Amt
5. Organisationer og halvoffentlige institutioner
Landsorganisationen i Danmark (LO) og Institut for Menneskerettigheder
6. Private virksomheder
Novozymes A/S
7. Ambassader og internationale organisationer
Den Danske Ambassade i Senegal og USA, Society for Community Organisation i Hong Kong, Europaparlamentet, International Labour Organisation
8. Konsulentvirksomheder
Advice Analyse & Strategi, Rådgivende sociologer, Perception
9. Uddannelsesinstitutioner/undervisning
Danmarks Pædagogiske Universitet

Arbejdssteder

1. Rådgivningsbrancher på tværs af sektorer:

Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut (AKF), Socialforskningsinstituttet (SFI), Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA), Arbejdsmiljøinstituttet (AMI), Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) og Institut for Sundhedsvæsen (DSI)

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU), Center for Forskning i Eksistens og Samfund, Universitetshospitalernes Center for sygepleje og omsorgsforskning (UCSF), Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier (FAOS), Forskningsinstitut STOP AIDS, Koordination for kvinde- og kønsforskning, Gerontologisk Institut, Institut for organisationsforskning, Center for brobygning i sundhedsarbejde, Center for folkeoplysning og voksenundervisning og Retsvidenskabeligt institut

2. Avis, radio eller TV

Dagbladet Aktuelt, pressekontoret i Røde Kors, Hjemløsavisen

3. Stat og kommune

Undervisnings-, udenrigs-, integrations-, social-, justits-, trafik-, og beskæftigelsesministeriet, forskellige kommuner, Forbundet for offentlige ansatte (FOA), Udlændingestyrelsen, Familieplejen DK, Transportrådet, Erhvervs- og bypolitisk udvalg 1

4. Amt

Kriminalforsorgen og Uddannelses- og ungdomsforvaltningen

5. Organisationer og halvoffentlige institutioner

Landsorganisationen i Danmark (LO), Institut for Menneskerettigheder, Indvandrerne sammenslutning, Max Havelaar Fonden, Kræftens Bekæmpelse

6. Ambassader og internationale organisationer

Europaparlamentet

7. Konsulentvirksomheder

Advice Analyse & Strategi, Radar Analyse, Oxford Research, Alsted research, PLS Rambøll Management, Vilstrup analyse,

8. Uddannelsesinstitutioner/undervisning

Danmarks Pædagogiske Universitet, Danmarks Biblioteksskole, Hjælpelærer på Sociologi, Institut for folkesundhed, Sociologisk Institut, Handelshøjskolen: Institut for ledelse politik og filosofi, Institut for sociale forhold og organisation, Ibsina friskole, AOF og Grundtvigs højskole, Politiskolen, Økonomisk Institut og Danmarks erhvervspædagogiske uddannelse

5. Litteratur

Andersen, Ditte (2005): *"Semesterundersøgelsen for nystartede studerende 1999-2005."* Rapport udarbejdet for Studienævnet på Sociologisk Institut.

Danmarks Jurist- og Økonomforbund (2002): "Analyse af DJØFeres jobmuligheder på det private arbejdsmarked" udarbejdet af konsulent Lars Munck, kommunikationsrådgiver Birgitte Barkholt. DJØF. Politisk Afdeling.

Lange, Jakob og Anne Katrine Lefmann (2003): *"Kandidatundersøgelsen - Hvordan gik det årgang 1999?"*.. Studieadministrationen. Københavns Universitet.

Roskilde Universitetscenter og Aalborg Universitet (2002): *"Kandidat og afdagundersøgelsen"*.
<http://www.ruc.dk/kandidat> og <http://www.Cand.auc.dk>

Synlighedsudvalget (2004): *"Hvorfor vælge en sociolog?"*. Sociologisk Institut.

Undervisningsministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (2004): "Styrket internationalisering af uddannelserne". Redegørelse til Folketinget.
<http://pub.uvm.dk/2004/internationalisering/hel.pdf>

Undervisningsministeriet (2005): Bekendtgørelse om adgang, indskrivning og orlov m.v. ved visse videregående uddannelser. http://www.retsinfo.dk/_GETDOCM_/ACCN/B20050036105-REGL